

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15015767	Politécnico de Santiago	Santiago de Compostela	2018/2019

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ELE	Electricidade e electrónica	CSELE02	Sistemas de telecomunicacións e informáticos	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0560	Empresa e iniciativa emprendedora	2018/2019	5	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	CARMEN FIAÑO RONQUETE
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O Decreto 210/2012 de 4 de outubro, establece o currículo do ciclo formativo de grao superior correspondente ao título e técnico superior en Sistemas de Telecomunicacións e informáticos.

A competencia xeral deste ciclo consiste en desenvolver proxectos, así como xestionar e supervisar a montaxe e o mantemento das infraestruturas comúns de telecomunicacións e de sistemas e equipamentos de telecomunicacións tales como redes de banda larga e de radiocomunicacións fixas e móbiles, sistemas telemáticos, de produción audiovisual e de transmisión, a partir da documentación técnica, da normativa e dos procedementos establecidos, asegurando o funcionamento, a calidade, a seguridade e a conservación ambiental.

Na medida en que o módulo de empresa e iniciativa emprendedora é un módulo común, e obvio que os RA non forman parte das cualificacións profesionais (completas ou incompletas) específicas de cada ciclo formativo. O mesmo podemos dicir das unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas en cada titulación.

No referente ás competencias profesionais, persoais e sociais, con pequenas diferenzas de redacción o módulo relacionase cas seguintes:
Cumprir cos obxectivos da produción, colaborando co equipo de traballo e actuando conforme os principios de responsabilidade e tolerancia.
Exercer os seus dereitos e cumprir as obrigas derivadas das relacións laborais, de acordo co establecido na lexislación.
Xestionar a súa carreira profesional, analizando as oportunidades de emprego, de autoemprego e de aprendizaxe.
Participar na vida económica, social e cultural cunha actitude crítica e responsable.

Tamén con pequenas diferenzas de redacción, destacamos que os obxectivos dos currículos, relacionados ca adquisición desas competencias, e que son acadados neste módulo son os seguintes:

- Recoñecer os seus dereitos e deberes como axente activo na sociedade, analizando o marco legal que regula as condicións sociais e laborais para participar na cidadanía democrática.
- Manter comunicacións efectivas co seu grupo de traballo interpretando e xerando instrucións, propondo solucións ante continxencias e coordinando as actividades dos membros do grupo con actitude aberta e responsable, para se integrar na organización da empresa.
- Identificar e valorar as oportunidades de aprendizaxe e a súa relación co mundo laboral, analizando as ofertas e as demandas do mercado, para manter o espírito de actualización e innovación.
- Recoñecer as oportunidades de negocio, identificando e analizando demandas do mercado, para crear e xestionar unha pequena empresa.

Tanto polas competencias como por os obxectivos xerais, podemos constatar que o currículo adecúase ás características de calquera empresa e calquera ámbito produtivo.

Esto non obsta para que nesta programación concretemos, polo menos a nivel de exemplos e busca de información, aspectos comúns dos currículos nas empresas dos sectores das telecomunicacións e da informática.

Non está de máis indicar aquí que a actual situación económica non permite, nin moito menos, garantir que a experiencia laboral dos nosos alumnos se ciña exclusivamente ao sector dos seus estudos ao longo de toda a súa vida laboral (sendo, como sabemos, a experiencia previa de traballo por conta allea un elemento moi influente na decisión de iniciar a actividade emprendedora).

Por último, indicar que na actualidade existen moitas máis experiencias vitales das que poden xurdir unha iniciativa emprendedora, diferentes as

estrictamente relacionadas ca vida académica.

En definitiva, este módulo debe fomentar que o alumnado mire diferentes aspectos das empresas de instalacións eléctricas e automáticas, pero non podemos pecharlle o camiño a experiencias emprendedoras nos máis variados sectores.

Todo o anterior permite explicar por qué, na elaboración do plan de empresa, permitimos ideas de negocio cas que o alumnado se sinta identificado, aínda que non pertenzan aos sectores das telecomunicacións e da informática . Este punto o especificamos no apartado 10 desta programación.

Esta programación vai dirixida a alumnado matricuado na modalidade a distancia, alumnado altamente motivado que maioritariamente xa está a traballar pero necesita obter una cualificación ou preparase para a realización doutra profesión e ten que compaxinar o traballo cos estudos.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	A iniciativa emprendedora	Preténdese que o alumno ao final da unidade identifique e recoñeza as capacidades asociadas á iniciativa emprendedora analizando os requirimentos derivados dos postos de traballo e das actividades empresariais. Aprenderá as características que adornan aos emprendedores de hoxe en día e os diferentes cambios que sufriron as empresas de hoxe en día. Verá a importancia que ten a innovación no progreso da sociedade e o aumento do benestar dos individuos.	5	10
2	A empresa e o seu ámbito	Preténdese que o alumno comprenda o marco legal, económico e organizativo que regula e condiciona a súa actividade profesional por conta propia, constituíndo unha empresa	5	10
3	Mercado e plan de marketing	Preténdese que o alumno identifique e analice o proceso e as formas máis usuais no seu sector de promoción de vendas de produtos ou servizos. O alumno debe ser capaz de identificar e describir os medios máis habituais de promoción de vendas en función do tipo de produto e/ou servizo, ademais de explicar os principios básicos do merchandising	5	10
4	Tipos de empresas	Preténdese que o alumno identifique as principais formas xurídicas que poden adoptar as empresas ao obxecto de que poida elixir a modalidade xurídica que resulte máis adecuada á actividade que pretenda desenvolver	5	10
5	Trámites para a creación da empresa	Preténdese que o alumnado comprenda os principais trámites que orixina a creación dunha empresa en función da súa forma xurídica	5	10
6	A creación dunha empresa	Preténdese que o alumnado describa como levar á práctica a idea de negocio, é dicir, os aspectos técnicos e organizativos necesarios para producir un ben ou servizo así como as fontes de financiamento necesarias para por a idea en marcha	10	20
7	A contabilidade e a análise contable	Preténdese que o alumnado identifique os distintos elementos que integran o patrimonio dunha empresa, a súa representación contable e a súa interpretación a través de distintos coeficientes financeiros. Así mesmo, haberá de identificar a diversidade de gastos e ingresos nos que incorre a empresa no exercicio da súa actividade e que quedan reflectidos na conta de resultados, completando a análise financeira e económico que realice a través do estudo do limiar de rendibilidade.	10	20
8	A xestión da empresa	Preténdese que o alumnado comprenda os documentos básicos utilizados na actividade comercial da empresa así como que identifique os principais tributos que afectan a actividade empresarial	8	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	A iniciativa emprendedora	5

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valorouse a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analizáronse as características das actividades emprendedoras nos sectores das telecomunicacións e da informática.
CA1.5 Valorouse o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valoráronse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito das telecomunicacións e da informática, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analízase a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.9.1 Definíronse os obxectivos empresariais
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.1 Elaborouse un plano de empresa que inclúa unha idea de negocio

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade dos sectores das telecomunicacións e da informática (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).
A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.
Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.
Actuación das persoas emprendedoras nos sectores das telecomunicacións e da informática.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora.

Contidos
Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.
Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.
Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito das telecomunicacións e da informática.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	A empresa e o seu ámbito	5

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.
CA2.3 Identifícanse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada coas telecomunicacións e coa informática e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identifícanse, en empresas de telecomunicacións e de informática, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.9.2 Incorpóranse ao obxectivos empresariais valores éticos e sociais
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.2 Elaborouse un plano de empresa que inclúa a localización e a responsabilidade social.

4.2.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática: clientela, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Mercado e plan de marketing	5

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.3 Elaborouse un plano de empresa que inclúa o plano de marketing.
CA2.13 Descríbóronse os principais elementos do plano de marketing.

4.3.e) Contidos

Contidos
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.
Descrición dos elementos e estratexias do plano de márketing.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Tipos de empresas	5

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analizouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social nos sectores das telecomunicacións e da informática.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identificáronse os trámites exixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA3.9.2 Inclúese no plano de empresa información relativa á escolla da forma xurídica

4.4.e) Contidos

Contidos
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Formas xurídicas das empresas.
Responsabilidade legal do empresario.
A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.
Plan de empresa:elección a forma xurídica

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Trámites para a creación da empresa	5

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.9 Inclúese no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA3.9.3 Inclúese no plano de empresa información relativa aos trámites administrativos.

4.5.e) Contidos

Contidos
Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.
Plan de empresa: trámites administrativos

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	A creación dunha empresa	10

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	NO
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	NO
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.11 Descríbense as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de telecomunicacións e de informática, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.
CA2.12.4 Elaborouse un plano de empresa que inclúa a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios.
CA3.7 Identificáronse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de telecomunicacións e de informática tendo en conta a súa localización.
CA3.9 Incluíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.
CA3.9.1 Incluíuse no plano de empresa información relativa as axudas e as subvencións.
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.
CA4.5.1 Elaborouse o plano financeiro

4.6.e) Contidos

Contidos
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.
Descrición dos elementos e estratexias do plano de produción.
Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.
Axudas e subvencións para a creación dunha empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática.
Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.
Plan de empresa: xestión de axudas e subvencións
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa nos sectores das telecomunicacións e da informática.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	A contabilidade e a análise contable	10

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Descríbóronse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.
CA4.5.2 Analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

4.7.e) Contidos

Contidos
Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e razóns financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.
Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	A xestión da empresa	8

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resúmenes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coas telecomunicacións e a informática, e diferenciáronse os tipos de impostos no calendario fiscal (liquidacións trimestrais e liquidacións anuais).
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática, e describíronse os circuitos que recorre esa documentación na empresa.

4.8.e) Contidos

Contidos
Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.
Ciclo de xestión administrativa nunha empresa dos sectores das telecomunicacións e da informática: documentos administrativos e documentos de pagamento.
Coidado na elaboración da documentación administrativo-financeira.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Mínimos exixíbeis para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Valorouse a importancia do auto emprego a cultura emprendedora e a innovación.

Identificáronse as funcións básicas dunha empresa e os elementos do seu contorno.

Analizáronse os factores que inflúen no mercado e identificar as técnicas de marketing.

Diferenciáronse os distintos tipos de formas xurídicas e a responsabilidade dos socios.

Levou a cabo un estudo de viabilidade económica e financeira dunha peme do sector.

Definíronse as obrigacións fiscais e diferenciáronse os tipos de impostos aplicables no calendario fiscal.

Identificouse a documentación básica de carácter comercial e contábel para unha peme do sector, e describir os circuitos que percorre na empresa.

Elaborouse un plano de empresa.

Os criterios de cualificación que se empregarán son os seguintes:

A cualificación do alumnado virá determinada pola suma da cualificación obtida dos seguintes instrumentos de avaliación:

1º Participación nos foros de cada unidade didáctica, respondendo a dúbidas dos compañeiros/as, cuestións propostas polo profesor/a e/ou aportando opinións sobre temas tratados nas correspondentes unidades didácticas

Valorarase a pertinencia das intervencións, a elaboración de ideas propias, a actitude positiva, o interese, a colaboración cos compañeiros/as, o respecto ás regras sociocomunicativas e ás opinións das outras persoas, etc.

A nota da participación nos foros suporá un 10% da nota da avaliación.

2º Tarefas en liña correspondentes ás unidades didácticas, entregadas en forma e prazo.

O alumnado deberá realizar as tarefas en liña que o profesorado propondrá con carácter avaliable.

Estas tarefas deberán entregarse seguindo as instrucións, respectando as normas e os prazos establecidos. Fóra de prazo non se admitirá a entrega das tarefas.

A nota das tarefas suporá un 20% da nota .

3º Probas teórico-prácticas de carácter presencial e obrigatorio. Haberá tres. Estas probas poden consistir nun cuestionario con afirmacións para identificar se son verdadeiras ou falsas ou/e preguntas test con escolla da alternativa correcta ou preguntas con respostas breves e, de ser o caso, casos prácticos similares aos traballados en cada unidade didáctica.

Estes exames teñen carácter obrigatorio, realizaranse no centro docente nas datas indicadas e poderán incorporar contidos desenvolvidos nas sesións presenciais.

A cualificación obtida da media dos tres exames suporá un 70% da nota.

Será necesario acadar cando menos un 4 en cada un dos exames parciais para poder facer media entre eles e acrecentar a nota obtida de tarefas e da participación en foros.

De obter menos dun catro, o exame estará suspenso e o/a alumno/a deberá recuperar a parte non superada.

Para poder considerar a materia superada o alumnado deberá obter un mínimo de cinco puntos como nota final, aplicando os tres elementos de avaliación mencionados.

No caso de que a cifra obtida teña decimais, aplicarase o redondeo: Se o primeiro decimal é igual ou inferior a 5, a nota redondéase á baixa (exemplo:

un 3,48 quedará en 3; un 6,40 sería un 6). Pola contra, se ese primeiro decimal é superior a 5, a nota sería redondeada á alza (exemplo: un 5,60 será un 6; un 7,90 sería un 8).

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

-Aquel alumnado que non acade unha cualificación igual ou superior a 4 puntos nas probas escritas parciais e polo tanto, non se lle poda engadir a nota de traballos e participación, deberá asistir a unha proba extraordinaria en xuño onde recuperará as partes non superadas.

Este exame superarase sempre que se obteña como mínimo 5 puntos sobre 10.

A cualificación final do módulo será calculada tendo en conta o resto de instrumentos de avaliación utilizados durante o curso.

-O alumnado que non se presente a ningunha das probas escritas, nin presente tarefas nin participe nos foros, terá que presentarse a un exame final en xuño que representará o 100% da cualificación e abarcará todo o módulo. Haberá que obter cando menos un 5 para aprobar o exame

Este exame consistirá en dúas partes:

¿ Teórica (4 puntos) que poderá incluír preguntas tipo test ou preguntas curtas; as preguntas deberán permitir comprobar que se cumpre polo menos un dos criterios de avaliación de cada un dos resultados de aprendizaxe.

¿ Práctica (6 puntos): resolución de casos prácticos que poderán pertencer ás unidades 5 (cálculo de custos financeiros no financiamento alleo), 6 (elaboración de plano de tesouraría, balance de situación e conta de resultados; análise do balance de situación: equilibrio, suspensión de pagamentos e quebra técnica; aplicación de ratios na análise da rendibilidade económica e financeira) e 8 (casos prácticos de cálculo de imposto de sociedades, método de estimación directa de IRPF e cálculo de IVA ou ITPAJD).

-Con anterioridade á realización da proba extraordinaria realizaranse actividades de reforzo dos contidos de cada bloque que a modo de orientación son expostos a continuación:

Para atinxir o RA1: Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.

Repaso de contidos referentes a:

- ¿ Innovación e desenvolvemento económico.
- ¿ Cultura emprendedora en Galicia e España no cadro da UE.
- ¿ Factores clave das persoas emprendedoras.
- ¿ Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e valoración destas.
- ¿ Plano de empresa: importancia e utilidade, estrutura e aplicación

Para atinxir o RA2: Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o ámbito, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.

Repaso de contidos referentes a:

- ¿ A empresa como concepto, funcións e clasificacións
- ¿ Análise do contorno dunha PEME do sector produtivo.
- ¿ Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentábel.
- ¿ -Cultura empresarial, comunicación e imaxe corporativa.

- ¿ Descripción dos elementos e estratexias do plano de produción e do plano de marketing.
 - ¿ Plano de empresa: organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, plano de marketing.
- Para atinxir o RA3: Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.
- Repaso de contidos referentes a:
- ¿ Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e mediana empresa no sector produtivo.
 - ¿ Formas xurídicas da empresa: criterios de escolla da forma xurídica.
 - ¿ Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.
 - ¿ Plano de empresa: escolla da forma xurídica, trámites administrativos, a xestión de axudas e subvencións.
- Para atinxir o RA4: Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena e mediana empresa, identifica as principais obrigacións contábeis e fiscais e formaliza a documentación.
- Repaso de contidos referentes a:
- ¿ -Concepto e nocións básicas de contabilidade.
 - ¿ -Análise da información contábel.
 - ¿ Estudo de viabilidade económica e financeira.
 - ¿ Obrigacións fiscais dunha PEME.
 - ¿ Ciclo de xestión administrativa nunha empresa: documentos administrativos e documentos de pagamento e cobranza.
 - ¿ Plano de empresa: viabilidade económica e financeira.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Non procede en ensinanza a distancia

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

O seguimento da programación será realizado utilizando a aplicación ¿Seguimento das programacións¿ que se encontra na ligazón <https://www.edu.xunta.es/programacions/>.

Alén disto, en todas as reunións mensuais do departamento, un punto obrigatorio da orde do día é a confirmación de que estes seguimentos da aplicación están sendo realizados, así como o comentario de calquera incidencia no seguimento da programación.

Para o caso do seguimento da avaliación da práctica docente, utilizarase o modelo de enquisa de satisfacción do labor docente (MD82CLI03) que o alumnado debe realizar a proposta do/a titor/a de cada grupo trimestralmente. No caso de que esta enquisa non atinxira a puntuación mínima, o/a profesor/a envolvido/a reunirse co alumnado para tratar con máis profundidade aqueles items en que o alumnado manifestara algunha desconformidade.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Debemos indicar que este módulo pertence, na modalidade ordinaria, ao segundo curso polo que a avaliación inicial non nos parece moi necesaria.

Indicamos tamén que nos centros de calidade todas as equipas docentes realizan unha reunión ao inicio do curso para contrastar e valorar a avaliación inicial feita polos titores.

Os membros do departamento decidimos que, se o profesor o considera necesario en algún curso concreto, imos a adoptar como procedemento un cuestionario que (sen ser modelo oficial) ven proposto na web de calidade:

15015767 - Cuestionario-Alumnado. Avaliación inicial.

No caso concreto das programacións da modalidade a distancia, non se considera necesario que o alumnado realice este cuestionario.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O significado educativo da Atención á Diversidade pode concretarse nos seguintes puntos:

- Pártese da idea de que as persoas son diferentes e que xa que logo a escola debe axudar a cada un a desenvolver as súas aptitudes.
- A crenza de que a vida é unha carreira na que só uns poucos conseguen chegar ao final, fai que se intente eliminar a competitividade.
- Non se trata de educar na igualdade, senón ofrecer a todos as mesmas oportunidades para ser desiguais.

Todo iso está fundamentado nunha serie de principios básicos e fundamentais:

a) Principio de normalización: necesidade de que calquera alumno beneficiase, sempre que sexa posible, dos servizos educativos ordinarios.

b) Principio de individualización: todo centro docente ten como tarefa primordial proporcionar a cada alumno a resposta que necesita en cada momento para desenvolver de forma óptima as súas capacidades e as súas posibilidades reais.

Para levar a cabo o desenvolvemento do tratamento da diversidade, é preciso analizar cada caso para aplicar a medida apropiada.

É preciso indicar que na formación profesional específica, ensino post-obrigatoria, non caben as adaptacións curriculares significativas, as adaptacións que se poden aplicar deben ser non significativas, xa que logo existen dúas situacións:

- Necesidades sensoriais: utilizaranse elementos materiais, escritos, audiovisuais e informáticos, de acceso ao currículo.
- Diversidade de intereses e/ou ritmos nas aprendizaxes: utilizaranse actividades de apoio, reforzo ou ampliación segundo a situación, estas actividades versan sobre o tema e débense desenvolver no aula.

No esencial, estas medidas consisten en proporcionar a este alumnado, prácticas complementarias as previstas para o conxunto do grupo da clase co fin de facilitar que alcancen os RA buscados. Nalgunha ocasión, cando se manifeste unha motivación para aprender adecuada pero aínda así non se alcancen os obxectivos programados, esa práctica non será complementaria, senón substitutiva da prevista para o grupo.

No caso do ensino a distancia, todo o anterior ven condicionado a unha notificación do alumnado sobre dificultades concretas pois, como se sabe, o alumno ten dereito a non dar sinais do seu aproveitamento do curso ata o momento do exame final.

Para aqueles alumnos que durante o curso non superen as distintas avaliacións ou requiran algún reforzo, por observarse algún problema no aprendizaxe:

- Se lles facilitarán actividades consistentes en exercicios prácticos, e cuestionarios para aclarar aqueles aspectos onde se detectaron maiores deficiencias.
- Se lle realizará unha proba escrita sobre os contidos da avaliación non superada.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

A finalidade da educación é o desenvolvemento integral do alumnado. Isto supón atender non só ás capacidades cognitivas ou intelectuais do alumnado senón tamén ás súas capacidades afectivas, motrices, de relación interpersoal e de inserción e actuación social.

A formación ético-moral xunto coa formación científica debe posibilitar esa formación integral.

A lexislación educativa establece os currículos das distintas etapas educativas e neles os ensinamentos ou temas transversais que deben estar presentes nas diferentes áreas.

O carácter transversal fai referencia a diferentes aspectos:

- ¿ Os temas transversais abranguen contidos de varias disciplinas e o seu tratamento debe ser abordado desde a complementariedade.
- ¿ Non poden suscitarse como un programa paralelo ao desenvolvemento do currículo senón inxerido na dinámica diaria do proceso de ensino-aprendizaxe.
- ¿ Son transversais porque deben impregnar a totalidade das actividades do centro.

Por outra parte, os temas transversais deben contribuír especialmente á educación en valores morais e cívicos do alumnado.

Son considerados temas transversais:

- ¿ Ecuación moral e cívica.
- ¿ Educación para a paz.
- ¿ Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos.
- ¿ Educación ambiental.
- ¿ Educación para a saúde.
- ¿ Educación viaria.
- ¿ Educación do consumidor.
- ¿ Educación para o desenvolvemento.
- ¿ Educación para o uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación.

Para tratar os temas transversais, tarefa complexa na Formación Profesional, o procedemento que se segue é o seguinte:

- ¿ Determinar os temas transversais que, dunha forma natural e non forzada, aparecen nos obxectivos do módulo.
- ¿ Definir os obxectivos específicos a atinxir para cada un deles.
- ¿ Indicar as unidades de traballo onde deben aplicarse.
- ¿ Sinalar a metodoloxía a utilizar.
- ¿ Indicar unha proposta de avaliación.

Os obxectivos do módulo Empresa e iniciativa emprendedora propician o tratamento dos seguintes temas transversais:

- ¿ Educación moral e cívica.
- ¿ Educación para a paz.
- ¿ Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos.
- ¿ Educación ambiental.

Educación moral e cívica

Obxectivos:

- ¿ Desenvolver de forma autónoma, racional e dialogante o sentido crítico.
- ¿ Conseguir comportamentos coherentes cos principios e normas que persoalmente constrúan, respectando aquelas que a sociedade de modo democrático e buscando a xustiza e o benestar colectivo deuse.

Unidades de traballo onde deben aplicarse:

- ¿ Unidade 1. A iniciativa emprendedora
- ¿ Unidade 2. A empresa e o seu ámbito
- ¿ Unidade 3. Mercado e plan de marketing
- ¿ Unidade 6. A creación dunha empresa
- ¿ Unidade 8. A tributación empresarial.

Metodoloxía:

Aplicación do método de comprensión crítica: A comprensión crítica pretende recadar información sobre realidades concretas, entender toda a súa complexidade, valorala e comprometerse na súa mellora. Téntase fuxir de visións parciais ou simplistas buscando, seleccionando e contrastando informacións diversas.

O que se pretende é que o alumnado fórmese un xuízo crítico sobre os conflitos de valores que se xeran, así como propostas de solución desde

unha perspectiva realista e de solidariedade.

Proposta de avaliación:

Valorización da adopción por parte do alumnado de actitudes positivas ante a realidade social.

Educación para a paz

Obxectivos:

¿ Recoñecer e afrontar as situacións de conflito desde a reflexión serena sobre as súas causas, tomando decisións negociadas para solucionarlas dunha forma creativa, tolerante e non violenta.

¿ Actuar na diversidade social e cultural cun espírito aberto, respectuoso e tolerante, recoñecendo a riqueza do diverso como elemento positivo que nos suscita o reto permanente de superación persoal e social da nosa convivencia en harmonía.

Unidades de traballo onde debe aplicarse:

¿ Unidade 3. A análise do mercado e o plano de marketing.

¿ Unidade 6. O plano de operacións.

Metodoloxía:

Utilízanse os dilemas morais. A discusión de dilemas morais procura primeiro crear conflito, producir incerteza ou dúbida e logo axudar a restabelecer o equilibrio nun nivel superior de xuízo moral.

Os dilemas morais son narracións que presentan un conflito de valor e que a través de preguntas téntase chegar á mellor solución para o dilema.

Proposta de avaliación

Valorización da adopción por parte do alumnado de actitudes positivas ante a realidade social.

Educación para a igualdade de oportunidades de ambos sexos

Obxectivos:

¿ Acrecentar a igualdade de oportunidades, superando a discriminación e fomentando a comunicación e a participación.

Unidades de traballo onde debe aplicarse:

Todas no desenvolvemento diario da actividade académica.

Metodoloxía:

¿ Diriximos co mesmo ton e léxico sen discriminar por ningún tipo de causa.

¿ Propiciar grupos de traballo mixtos.

Proposta de avaliación:

Valorización da adopción por parte do alumnado de actitudes positivas ante a realidade social.

Educación ambiental

Obxectivos:

¿ Tomar conciencia dos problemas medio ambientais e responsabilizarse coa toma de medidas respecto diso.

Unidades de traballo onde debe aplicarse:

¿ - Unidade 4. Tipos de empresas

¿ - Unidade 9. A xestión da empresa

Metodoloxía:

Utilízanse os dilemas morais. A discusión de dilemas morais procura primeiro crear conflito, producir incerteza ou dúbida e logo axudar a restabelecer o equilibrio nun nivel superior de xuízo moral.

Os dilemas morais son narracións que presentan un conflito de valor e que a través de preguntas inténtase chegar á mellor solución para o dilema.

Proposta de avaliación:

Valorización da adopción por parte do alumnado de actitudes positivas ante a realidade social.

Educación do consumidor

Obxectivos:

¿ Tomar conciencia dos problemas do consumismo e responsabilizarse con toma de medidas respecto diso.

Unidades de traballo onde debe aplicarse:

Unidades 3. Mercado e plan de marketing

Metodoloxía:

Utilízanse os dilemas morais. A discusión de dilemas morais procura primeiro crear conflito, producir incerteza ou dúbida e logo axudar a restabelecer o equilibrio nun nivel superior de xuízo moral.

Os dilemas morais son narracións que presentan un conflito de valor e que a través de preguntas inténtase chegar á mellor solución para o dilema.

Aplicación do método de comprensión crítica:

A comprensión crítica pretende recadar información sobre realidades concretas, entender toda a súa complexidade, valorala e comprometerse na súa mellora. Inténtase fuxir de visións parciais ou simplistas buscando, seleccionando e contrastando informacións diversas.

O que se pretende é que o alumnado fórmese un xuízo crítico sobre os conflitos de valores que se xeran, así como propostas de solución desde unha perspectiva realista e de solidariedade.

Proposta de avaliación:

Valorización da adopción por parte do alumnado de actitudes positivas ante a realidade social

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Non procede na modalidade de distancia do réxime de adultos o que non impedirá que se informe ao alumnado das actividades que organice o departamento ou a coordinación de emprendemento para o alumnado en réxime presencial por se algún ten interese en participar nelas.

10.Outros apartados

10.1) O PLAN DE EMPRESA

Dadas as características deste módulo e tendo en conta o momento de especial dificultade na situación económica o plan de empresa que ten que elaborar todo o alumnado realizaráse en base a unha idea de negocio elixida por eles. Aínda que se fomentará que crean unha empresa adicada a actividades do seu sector, non será requisito ineludible.

Por outra banda, a empresa poderá ser individual (una única persoa) pero tamén unha sociedade (unha persoa ou varios alumnos) ou cooperativa (varios alumnos). No caso de formar un grupo de promotores, o número máximo deles será de catro.

10.2) LIBROS DE TEXTO e WEB para consulta de lexislación

LIBROS DE CONSULTA:

Empresa e Iniciativa Emprendedora: Editorial Editex

Empresa e Iniciativa Emprendedora: Editorial Mcmillan

Empresa e Iniciativa Emprendedora : Editorial EDEBÉ

Empresa e Iniciativa Emprendedora: Editorial McGraw-Hill

WEB RECOMENDADA PARA COSULTAR LEXISLACIÓN:

https://boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=035_Codigo_de_Comercio_y_legislacion_complementaria&modo=1